

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

Interesați, ca în atâtea rânduri, să aflăm cîte ceva din activitatea artiștilor amatori, am fost prezenți la repetițiile și spectacolele unor teatre populare și muncitorești, ale căror bune rezultate le cunoșteam din edițiile anterioare ale Festivalului național „Cîntarea României”.

Ne-au interesat, firește, repertoriul acestor formații, stabilitatea componenței colectivelor, sprijinul primit din partea artiștilor profesioniști, interesul manifestat de public față de activitatea lor. După intensă activitate din partea finală a ediției a treia a marelui festival al muncii și creației, teatrele mun-

Prin teatrele populare și muncitorești

citorești par să fi intrat într-o fază de acalmie. S-ar putea să ne înșelăm. S-ar putea, să fie vorba, pur și simplu, de o etapă de căutări, de acumulări, de reevaluări ale forțelor proprii.

Viitorul ne va arăta dacă îndoielile noastre sînt justificate, dacă ne înșelăm, considerînd că stacheta exigenței în opțiunea repertorială a coborît, în cele mai multe cazuri, că actuala stagiune a teatrelor populare și muncitorești nu a impus încă spectacole de ținută artistică a celor care s-au făcut remarcate și care, pe merit, au fost laureate în edițiile anterioare ale „Cîntării României”.

În cartierul Militari se află Clubul Întreprinderii de confecții și tricotaje București.

Animatorul, organizatorul sau coordonatorul (cum vreți să-i spuneți), al multiplelor activități artistice ale clubului, este un tînr activist cultural sindical, pe nume Iordan Bărbulescu.

— *Cîți artiști amatori își desfășoară activitatea aici?* — *I-am întreat pe tînrul activist cultural.*

— *În cele 12 formații, cercuri, grupe cu profiluri diferite, peste trei sute de iubitori ai artel.*

— *Dar spectatori?*

— *Cam șase mii în fiecare lună.*

— *Ce loc ocupă, în această complexă activitate, Teatrul muncitoresc al I.C.T.B.?*

— Este unul dintre primele teatre muncitorești înființate în Capitală. Teatrul nostru are o activitate permanentă, cu repertoriu și stagiuni, ca orice teatru popular, și prezintă spectacole — la sediu și în turnee — ce se bucură de un deosebit succes. Sintem patronați, îndrumați și sprijiniți efectiv de Teatrul Național din București.

— *Cum se materializează această îndrumare?*

— În primul rînd, prin ajutorul pe care ni-l dă secretariatul literar al Naționalului la întocmirea repertoriului. Dar sprijinul cel mai substanțial l-a adus regretata Lia Niculescu, care a pus în scenă cam toate spectacolele noastre. Prezentă printre noi zi de zi, Lia Niculescu a fost, pentru cei patruzeci de actori amatori, îndrumătorul artistic, pedagogul, profesionistul care i-a învățat tainele meseriei de actor, de la mișcare, vorbire, expresie, pînă la înțelegerea și crearea fiecărui rol.

— *Aveți un repertoriu destul de bogat ; care este, după părerea dumneavoastră, spectacolul cel mai bun ?*

— Fără îndoială, *Vinzări-cumpărări* de Dumitru Solomon, în regia și scenografia Liei Niculescu. Cu acest spectacol, am obținut succese atât în fața juriilor (premiul I pe țară la cea de-a treia ediție a marelui Festival național „Cîntarea României”), cât și în fața publicului. S-a jucat de peste 60 de ori, ceea ce pentru un teatru de amatori reprezintă o longevitate artistică demnă de evidențiat.

— *În stagiunea actuală ați prezentat un recital Bacovia la studioul tinărului actor amator, iar recent a avut loc premiera unui spectacol nou...*

— Sperăm să obținem succes și cu noua premieră. Piesa, intitulată *Simfonia tinereții*, de Gh. Bărbulescu și Tiberiu Vidra, se inspiră dintr-o epocă de mari frământări revoluționare din istoria partidului și țării noastre, evocînd aspecte deosebit de semnificative din istoria tinerețului comunist, care face parte integrantă, așa cum pe drept cuvînt s-a spus, din glorioasa istorie a partidului nostru.

● La Teatrul muncitoresc Măgurele

Regizorul Petre Popescu de la Teatrul „Bulandra”, teatru care se ocupă de această echipă, ne oferă cîteva informații :

— Propunîndu-și să practice un teatru politic orientat spre problemele de stringentă actualitate, cu implicații în viața cotidiană, trupa continuă să lucreze pe texte de Paul Everac. Pregătim o nouă premieră cu piesa acestuia *Dulapul* și cîteva spectacole muzical-literare în întîmpinarea Conferinței Naționale a P.C.R. și a alegerilor de deputați. Au venit în colectiv noi actori amatori. Se poate vorbi deci de „veteranii” Marina Creci (profesoară), Cornel Minu (inginer), Silviu Georgescu (tehnician), Marioara Plăcintă (desenatoare tehnică), Mircea Crivoi (muncitor întreținere), Ion Dincu-

lescu (inginer), dar și de un alt lot, format din Aurelia Dragomir (bobinatoare), Georgeta Stamate (mecanică fină) și alții. Prin grija comitetului de partid și cu sprijinul Teatrului „Bulandra” ni se asigură atât spațiul cît și timpul necesar. Am avut, cu primul nostru spectacol, *Simbătă la Veritas*, un mare succes ; în continuare, am căutat să dăm un soi de bătaie în marș, făcînd în același timp repetiții și inițiere în meserie. Pentru viitor, ne gîndim să organizăm o formă de studiu, prealabilă includerii într-o distribuție sau alta. De asemenea, am vrea să ne formăm un personal tehnic auxiliar. Consider că există premisele unei activități meritorii, dar, pentru a realiza un salt calitativ, ar fi de dorit două lucruri să avem posibilitatea de a susține mai multe spectacole în sectoarele Capitalei, în orașele învecinate și chiar în restul țării ; și să apară statutul de funcționare a teatrelor populare și muncitorești, care să reglementeze raporturile acestor formații (deja îndrăgite de marele public) cu teatrele profesioniste și cu instituțiile care le patronează.

Asist la o repetiție cu piesa Cadoul de Paul Everac, în acest mai vechi spectacol urmînd să fie înlocuit unul dintre interpreți. Artiștii amatori s-au adunat într-una dintre sălile de repetiție din Schitu Măgureanu, pentru a-și ajuta colegul să intre în rol, cit mai grabnic. Chiar în absența decorului, ei se mișcă dezinvolt, știu textul integral și pot da orice replică, suplinind pe cei care, din motive obiective, nu sînt încă prezenți. Într-o pauză, am stat de vorbă cu Silviu Georgescu :

— Din partea Teatrului „Bulandra” primim sprijin efectiv în primul rînd prin faptul că avem posibilitatea să lucrăm cu regizorul Petre Popescu ; ne bucurăm de atenție din partea tovarășului director Ion Besoiu și a tovarășului director-adjunct Davila, din partea actorilor, care ne primesc la repetițiile lor sau vin la ale noastre. Dacă în institutul nostru s-ar acorda un credit mai mare muncii în cadrul formației de teatru, dacă ni s-ar crea condiții să dăm mai multe reprezentații pe scenele caselor de cultură, ca să avem bucuria de a juca mereu pentru alt public, totul ar fi bine.

● La Casa de cultură „Petőfi Sándor“

Pe scena Casei de cultură „Petőfi Sándor“ din București se repetă. Am urmărit seriozitatea și rivalitatea cu care lucrau cei ce pregătesc viitoarea premieră — *Haos și... punct* de Dumitru Solomon.

Protagoniștii sînt cunoștințe vechi ale publicului bucureștean, văzuți pe numeroase scene, în zeci de spectacole realizate în ultimii 12—13 ani, sub îndrumarea artistică a lui Harry Eliad. „O formație de teatru cu actori talentați și entuziaști, cu un repertoriu foarte bogat, cu multe premii la numeroase festivaluri, o echipă bine sudată, unită, care își menține componența“ — apreciază regizorul Harry Eliad.

● La Teatrul muncitoresc „23 August“

Stăm de vorbă cu D. D. Neleanu, regizor al Teatrului Mic, care ne povestește cîte ceva despre destinul acestui teatru, inițial al întregii platforme industriale, primul dintre cele înființate în 1979. Atunci s-a organizat un concurs la care s-au prezentat foarte mulți candidați (aproximativ 200), dintre care au fost selecționați cei mai buni. A survenit însă noua raționare a municipiului și a fost necesar un al doilea concurs, la care s-au prezentat doar 70 de candidați. Așa se explică faptul că în trei stagioni nu s-au pregătit decît trei piese: Anotimpul speranței de Viorel Căcoveanu,

Cine sînt acești actori amatori ? Oferim citorva dintre ei posibilitatea să se prezinte singuri.

STELA CREINICEANU : Activez de peste două decenii în mișcarea artistică de amatori. Cred că sînt cea mai veche din acest colectiv. Sînt laureată a mai multor festivaluri teatrale de amatori. Mi-au plăcut destule dintre rolurile jucate, dar am îndrăgit în mod special rolul Anei din *Chemarea de Cristian Munteanu*. De fapt, cu acest spectacol am obținut titlul de formație laureată a celei de-a treia ediții a Festivalului național „Cîntarea României“. Formația noastră vădește spirit de echipă, lucrăm cu plăcere, și pentru toate acestea îi mulțumim regizorului Harry Eliad.

AUREL DIMITRIU Eu sînt cel mai... bătrîn. În martie 1979 am fost sărbătorit pentru trei decenii de activitate ca artist amator. A fost cea mai frumoasă zi din viața mea. Sînt tehnician, dar mă pasionează și teatrul. În această echipă sînt de peste zece ani. Pot spune că este un colectiv excelent.

BĂCS MIKLÓS : Sînt mezinul trupei : sînt elev la Liceul de matematică-fizică nr. 5. De patru ani, am găsit aici împlinirea visului meu de a juca teatru.

DAN CĂTĂLIN Alături de Stela Creiniceanu, Aurel Dimitriu, Doru Cojocaru, sînt și eu unul dintre veteranii acestei formații. La cea de-a patra ediție a bienalei de teatru „I. L. Caragiale“, am fost laureat pentru rolul Dragomir din *Năpasta de Caragiale*. A fost rolul pe care l-am îndrăgit cel mai mult. Îmi place meseria mea, de inginer constructor, și o practic cu conștiință. Dar cînd mă aflu pe scenă, simt emoția adevăratei împliniri...

Concurs de frumusețe de Tudor Popescu și Bună seara, Maria de Emil Poenaru. Au existat pe alocuri și resentimente în legătură cu activitatea teatrală, deși de altfel în afara orelor de producție. Este unul dintre paradoxurile acestui teatru, în formula de teatru al platformei : deși se obțineau rezultate bune, mereu se destrăma echipa, se pierdeau oameni. În momentul de față, cu sprijinul direct al secretarului comitetului de partid din Uzina „23 August“, s-a luat hotărîrea ca teatrul să aparțină exclusiv acestei întreprinderi. Se fac eforturi pentru o nouă recrutare a talentelor, cu ajutorul organizației U.T.C. și al sindicatului.

— Vin aici zi de zi și mă ocup de selecționarea și, paralel, de pregătirea celor acceptați, ne spune D. D. Neleanu. Aici reușit deocamdată să formăm o echipă modestă, cu care vom prezenta o piesă scurtă, *Schimbul* de Aurel Stărin. Plini de voință și pasiune, și-au unit forțele,

dorind să ofere un exemplu personal, președintele Consiliului educației socialiste pe uzină, Constantin Poenaru, directorul clubului, Marin Guran, activista Gabriela Minea și muncitorii Matei Constantin și Spătaru Teodor. În perspectivă, avem un recital de poezie, un montaj literar și abia pe urmă vom încerca o piesă într-un act. Pentru că este nevoie de timp și de multă muncă ca să îndrăznim să ne gândim la un spectacol ca acela pe care am avut bucuria de a le realiza la început. Vom încerca nu să sărim peste etape — lucru imposibil în situația de față —, dar să micșorăm durata lor, grăbind evoluția colectivului, pentru care secretariatul literar al Teatrului Mic ar vrea să propună *Cum s-a făcut de-a rămas Catinca fată bătrână* de Nelu Ionescu și *Vrăjitorul (Jolly-Joker)* de Tudor Popescu. Deocamdată, avem probleme care trebuie urgent rezolvate. Ni s-a promis un loc pentru repetiții prin mutarea bibliotecii tehnice. Scena are dimensiuni prea reduse 4,5 m. adâncime și 14 m. lățime, iar sala propriu-zisă ne este foarte greu acordată. Dacă pînă acum ne-am descurcat în ceea ce privește dotarea, cu ajutorul dat de Teatrul Mic și de serviciul de pavoazare al uzinei, de-acum va trebui să ne preocupe și acest aspect e nevoie de o bună instalație tehnică, de un depozit adecvat, de multe altele...

Actorii Teatrului Mic au hotărît să susțină la acest Club o microstagiune permanentă, ca răspuns la reala dragoste pentru teatru dovedită de oamenii muncii de pe platforma industrială, dar și pentru a crea un autentic spirit de emulație.

● La Teatrul muncitoresc „Marcel Anghelescu“

În incinta modestă — care găzduiește și pe actorii amatori — a clubului Combinatului poligrafic „Casa Scintei“, port un dialog paralel cu Victor Moldovan (actor al Teatrului Național, de 6 ani animator și regizor al formației) și cu Doina Badiu (protagonista spectacolului O aventură pe buzunarul vieții, la care tocmai am asistat). Avînd experiență de pedagog și de animator cultural, Victor Moldo-

van aduce în discuție cîteva premise care ar trebui să devină deziderate ale oricărui colectiv de artiști amatori :

— Nu oriunde, oricînd, oricum și cu oricine se poate face teatru ! E necesară o minimă tradiție și, cînd nu există, trebuie creată printr-o muncă perseverentă. În combinat a existat o veche preocupare pentru teatru, de peste 20 de ani. Eu cred că nu orice piesă, fie ea cît de bună, poate fi utilă amatorilor. Anumite scenarii de teatru TV sînt ideale, de aceea am jucat *Dincolo de nori* de Octavian Sava (inițial, piesă TV) și plănuim montarea unui alt text de același autor, *Inimă fierbinte*. Ne-am propus să includem în repertoriul nostru, din dramaturgia originală, *Simfonia tinereții* de Gh. Bărbulescu și Tiberiu Vidra, iar din dramaturgia universală, vrem să montăm o piesă scurtă de Tristan Bernard, *Interpretul*, tradusă special pentru noi. Poate ne vom încerca puterile și cu un text de O'Neill. De fapt, alegerea se face în primul rînd în funcție de potențialul artistic al trupei. Cred că cel mai eficient mod de lucru, mai ales la începutul carierei de actor amator, este acela care se bazează pe tipuri. După ce se reușesc performanțe notabile, se poate trece la compoziție, și mult mai tirziu, la *contre-emploi*. Exemple sînt, chiar în spectacolul pe care l-ați văzut : Doina, care, după roluri numeroase, face o compoziție remarcabilă de Chiriță modernă ; așa cum în mod surprinzător o fată suavă ca Olivia Buga devine, pe parcursul unei ore și jumătate, o mătusică atinsă de toate ticurile vîrstei. Totuși este să stabilești comunicarea și să insufli fiecăruia încrederea în posibilitățile sale. Cu o stagiune, practic, permanentă, noi ne permitem să jucăm de mai multe ori cîte o piesă, pînă la epuizarea seriei de reprezentații. Am jucat și pe scena Teatrului Național, de la care primim un sprijin substanțial, în special din partea directorului său, Radu Beligan, dar și a actorilor și regizorilor primei scene a țării. În ceea ce privește organizarea trupei, de curînd ea a căpătat un destoinic director, în persoana tovarășului Tudor Coman ; el s-a dovedit cel mai în măsură să se ocupe de problemele cu care, evident, ne confruntăm mereu, visînd la vremea cînd și teatrului, în întreprinderea noastră, i se va acorda o atenție egală cu cea arătată echipei de volei.

Doina Badtu intervine ca să-și exprime nemulțumirile care îi umbresc uneori bucuria de a juca teatru :

— La unele concursuri se întâmplă ca tu să vii cu sufletul plin de emoție în fața unui juriu ai cărui membri devin tot mai puțini și te privesc plictisiți, excedați de efortul lor. Asta, bineînțeles, te dezarmează, te descurajează. Pentru noi, cei atinși de această pasiune blestemat de frumoasă — cum definea Marcel Anghelescu teatrul — e foarte important ca efortul nostru să fie respectat. Pentru că și cea mai mare dragoste, dacă nu e răsplătită, obosește, se stinge. În urmă cu 15 ani, când am venit să mă angajez, primul drum l-am făcut la club, unde m-am interesat dacă există echipă de teatru !

Victor Moldovan ne povestește despre planul lui îndrăzneț, de a crea un teatru special, numai pentru artiștii amatori, unde să poată juca, prin rotație, trupe din Capitală și provincie, într-o stagiune non-stop. Nu e chiar o utopie, pentru că el a dus proiectul pînă foarte aproape de îndeplinire, adică amenajînd cu o dotare ultra-modernă o sală în clădirea unei case de cultură. Lucrurile s-au întîmplat cu cîțiva ani buni în urmă, și iată că nimeni nu a găsit cu cale să sprijine acest generos proiect. Incercatul animator își exprimă regretul că există încă prea mult formalism, că la convocările trimestriale se cere doar un raport, și munca e apreciată superficial, cînd ar fi atît de necesare niște ședințe de lucru, în care cei în măsură să influențeze dezvoltarea mișcării de amatori să discute concret problemele cu care se confruntă fiecare teatru în parte. Pentru că energie și entuziasm există !

● La Teatrul popular al Casei de cultură a orașului Cîmpina

Se muncește intens pentru un proiect ambițios : musicalul Opera de trei palate. Muzica a fost scrisă special de un profesor din localitate, Ion Ciprian, iar de coregrafie s-a angajat să se ocupe Vivia Rusu. Decorurile au fost imaginat de Constantin Fugașin, care semnează și regia spectacolului. Actor al Teatrului „Ion Creangă” din București, el se ocupă de echipa de amatori din Cîmpina doar de șase luni, dar are o experiență notabilă cu alte trupe, pe care le-a îndrumat și care au obținut premii importante la festivaluri și concursuri. După o perioadă de repetiții susținute, Constantin Fugașin vorbește entuziast despre această montare, care reunește peste 30 de oameni : „Este o muncă extrem de dificilă. Drept ar fi să-i enumerăm pe toți cei care joacă în spectacol, pentru dăruirea cu care participă la repetiții, pentru strădania de a învăța cîntecele și dansurile, unii dintre ei — oameni care nu au cîntat și nu au dansat niciodată. Ba, mai mult : cîțiva se urcă acum pentru prima dată pe scenă. Toată lumea, în frunte cu directoarea Teatrului popular „B. P. Hasdeu”, trudește din greu la pregătirea acestui spectacol — examen pentru orice trupă — și așteaptă cu emoție ziua cînd rezultatul muncii de cîteva luni va fi prezentat marelui judecător — publicul”.

**Anchetă realizată de
Irina COROIU și Stan VLAD**